

แนวทาง

การบริหารจัดการฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

งานเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่นๆ

กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

งานเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่นๆ

แนวทางการบริหารจัดการฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

- 1** การเลือกสถานที่ตั้งโรงเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ
- 2** การจัดการโรงเพาะและอนุบาลทั่วไป
- 3** อาหารสัตว์น้ำ การให้อาหาร และปัจจัยการผลิต
- 4** การจัดการดูแลสุขภาพสัตว์น้ำ
- 5** สุขอนามัยโรงเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ
- 7** การเก็บเกี่ยว
- 4** การบันทึกข้อมูล

1. การเลือกสถานที่ตั้งโรงเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ

1.1 ใกล้แหล่งน้ำที่มีคุณภาพดี ห่างจากแหล่งกำเนิดมลภาวะและมีระบบการถ่ายเทน้ำที่ดี

1.1.1 ใกล้แหล่งน้ำที่มีคุณภาพดี

คำอธิบาย : อยู่ใกล้ทะเล แม่น้ำ หรือคลอง ที่มีคุณภาพน้ำดี เหมาะสมต่อการเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ เช่น ไม่มีการตายของสัตว์น้ำ น้ำไม่เป็นฟอง ไม่มีกลิ่น ไม่มีขยะ ไม่มีคราบน้ำมัน ไม่มีสนิมเหล็ก ไม่เป็นตะกอนขุ่นโคลน

1.1.2 อยู่ห่างจากแหล่งกำเนิดมลภาวะ

คำอธิบาย : อยู่ห่างจากแหล่งกำเนิดมลภาวะต่าง ๆ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งชุมชน เป็นต้น อย่างน้อย 3 กม. ขึ้นไป หรือฟาร์มมีวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบจากมลภาวะเหล่านั้น เช่น มีบ่อกักน้ำ หรือเพาะและอนุบาลในระบบน้ำหมุนเวียนแบบปิด เป็นต้น

1.1.3 ฟาร์มมีระบบการถ่ายเทน้ำที่ดี

คำอธิบาย : โครงสร้างฟาร์มมีระบบการถ่ายเทน้ำที่ดี ไม่เคยเกิดน้ำท่วมเลยภายใน 3 ปีที่ผ่านมา หากเคยมีปัญหาน้ำท่วมต้องมีวิธีการจัดการที่ดี หรือมีการป้องกันน้ำท่วม เช่น เว้นช่วงการเพาะและอนุบาลในฤดูที่มีน้ำมาก เป็นต้น

1.2 การคมนาคมสะดวก และมีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน

1.2.1 การคมนาคมสะดวก

คำอธิบาย : ฟาร์มควรมีการคมนาคมที่สะดวกทั้งภายในและภายนอกฟาร์ม เช่น มีถนนเข้าถึงฟาร์มได้อย่างสะดวก สามารถขนส่งอาหาร ปุ๋ยจ้ยการผลิต รวมถึงการขนส่งผลผลิตจากฟาร์มไปจำหน่ายได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

1.2.2 มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน

คำอธิบาย : ฟาร์มควรมีสาธารณูปโภคที่จำเป็นตามสภาพพื้นที่ของแต่ละฟาร์ม ได้แก่ ไฟฟ้า และแหล่งน้ำ ใช้สำหรับการอุปโภคบริโภค เช่น มีไฟฟ้า เพื่อใช้กับเครื่องสูบน้ำ เครื่องเพิ่มอากาศในน้ำ และมีระบบไฟฟ้าสำรองกรณีฉุกเฉิน มีระบบน้ำประปาหรือแหล่งน้ำจัดคุณภาพดีอื่น ๆ เช่น น้ำฝน หรือน้ำบาดาลในปริมาณที่มากเพียงพอ เป็นต้น

2.การจัดการโรงเพาะและอนุบาลทั่วไป

2.1 บ่อ โรงเรือน เครื่องมือและอุปกรณ์ ต้องอยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้

คำอธิบาย : บ่ออยู่ในสภาพดี ไม่รั่วซึม สถานที่เก็บอาหารสามารถกันแดดกันฝนได้ดี ชั้นวางอุปกรณ์ ควรอยู่ในสภาพที่ดี สามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก มีการบำรุงรักษาเครื่องมือเพื่อป้องกันการเสื่อมสภาพ และมีอุปกรณ์สำรองที่สามารถนำไปใช้งานได้ทันที

2.2 วางผังโรงเพาะและอนุบาลที่ถูกต้องตามหลักการเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ

คำอธิบาย : มีแผนผังของโรงเพาะฟักและอนุบาลที่จำแนกให้เห็นชัดเจน โดยจัดแบ่งพื้นที่ใช้ประโยชน์ภายในโรงเพาะและอนุบาล เช่น บ่อพ่อแม่พันธุ์ บ่ออนุบาล บ่อเตรียมน้ำ บ่อพักน้ำดี สถานที่เก็บอาหาร/อุปกรณ์ อาคารสำนักงาน ที่เป็นสัดส่วนชัดเจน

2.3 ทำความสะอาดบ่อและอุปกรณ์ที่ใช้อย่างสม่ำเสมอด้วยวิธีการที่เหมาะสม และมีการจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ

คำอธิบาย : มีการดูแลและทำความสะอาดก่อนและหลังการใช้บ่ออนุบาล เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้งานได้ทันที และแยกอุปกรณ์ประจำบ่อ

2.4 เตรียมน้ำด้วยวิธีการที่เหมาะสมและมีปริมาณเพียงพอต่อการใช้เพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ

คำอธิบาย : ควรมีการเตรียมน้ำที่ใช้ในการเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำโดยวิธีการตกตะกอน การกรองน้ำ ฆ่าเชื้อด้วยคลอรีน โอโซน หรือแสง UV และตรวจสอบการตกค้างของสารเคมีก่อนใช้งาน และมีปริมาณของบ่อเตรียมน้ำและบ่อพักน้ำดีที่มากกว่าความต้องการใช้น้ำเพื่อการเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ

2.5 ตรวจสอบสุขภาพหรือความแข็งแรงของพ่อแม่พันธุ์และลูกพันธุ์สัตว์น้ำ ก่อนนำมาเพาะและอนุบาล

คำอธิบาย : ควรมีการตรวจสอบสุขภาพ ความแข็งแรงของพ่อแม่พันธุ์ และลูกพันธุ์สัตว์น้ำโดยห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองหรือที่เชื่อถือได้ หรือมีการฆ่าเชื้อโรคที่อาจติดมากับพ่อแม่พันธุ์ก่อนนำเข้าสู่ระบบโรงเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ ก่อนนำมาเพาะเลี้ยงเพื่อการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำที่มีคุณภาพดี

2.6 ปล่อยสัตว์น้ำที่มีคุณภาพดี ความหนาแน่นและอายุที่เหมาะสม

คำอธิบาย : ปล่อยลูกพันธุ์สัตว์น้ำที่มีขนาด อัตราความหนาแน่น และอายุที่เหมาะสมสำหรับสัตว์น้ำแต่ละชนิด อาจใช้เกณฑ์ตามคำแนะนำการเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำของกรมประมง

2.7 ตรวจสอบคุณภาพน้ำที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ และใช้ประกอบในการจัดการโรงเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ

คำอธิบาย : มีผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำ เช่น พีเอช อุณหภูมิ ความเค็ม (กรณีสัตว์น้ำชายฝั่ง) แอมโมเนีย และไนไตรท์ ในบ่อเลี้ยงเพาะและอนุบาลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการจัดการระหว่างการเลี้ยงสัตว์น้ำได้อย่างทันท่วงที

3. อาณาสิทธิ์น้ำ การใช้อาหาร และปัจจัยการผลิต

3.1 ใช้อาหารสำเร็จรูป และปัจจัยการผลิต ที่ขึ้นทะเบียนกับทางราชการ และไม่หมดอายุ

3.1.1 อาหารสำเร็จรูปมีทะเบียน และไม่หมดอายุ

คำอธิบาย : เลือกใช้อาหารสำเร็จรูปที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประมงหรือหน่วยงานทางราชการอื่นๆ มีฉลากระบุโภชนาการของอาหาร และ/หรือองค์ประกอบที่ชัดเจน มีข้อความระบุวันที่ผลิตและหมดอายุ โดยอาหารที่ใช้ต้องไม่หมดอายุ เป็นอาหารที่มีการผลิตใหม่อยู่เสมอ ไม่ซื้ออาหารสะสมมากเกินไป

3.1.2 ปัจจัยการผลิตและอาหารเสริม เช่น วิตามิน จุลินทรีย์ (ผสมอาหาร)/โปรไบโอติกต้องขึ้นทะเบียน

คำอธิบาย : เลือกใช้ปัจจัยการผลิตและอาหารเสริม เช่น วิตามิน จุลินทรีย์ (ผสมอาหาร)/โปรไบโอติกที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประมงหรือหน่วยงานทางราชการอื่นๆ ที่รับผิดชอบ มีฉลากระบุรายละเอียดและวิธีการใช้ที่ชัดเจน มีข้อความระบุวันที่ผลิต และหมดอายุอย่างชัดเจน

3.2 ปัจจัยการผลิตต้องปลอดจากการปนเปื้อนของยาและสารต้องห้ามในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามประกาศทางราชการ

คำอธิบาย : ปัจจัยการผลิตที่ใช้เสริมสร้างความแข็งแรงของลูกพันธุ์สัตว์น้ำและ/หรือรักษาคุณภาพน้ำต้องขึ้นทะเบียนกับกรมประมงหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้ปลอดจากยาและสารต้องห้ามในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามประกาศทางราชการ โดยมีผลการรับรองการตรวจสอบผลการสุ่มตัวอย่างปัจจัยการผลิต (ตรวจวิเคราะห์ด้วย screening test) ที่ไม่พบสารตกค้างใด ๆ

3.3 การใช้อาหารสด หรือผลิตอาหารเองสำหรับสัตว์น้ำต้องมีกระบวนการผลิตที่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยต่อสัตว์น้ำและผู้บริโภค

3.3.1 อาหารสดหรืออาหารที่ผลิตเอง มีกระบวนการผลิตที่ถูกสุขลักษณะ และมีความปลอดภัย

คำอธิบาย : กรณีที่มีการผลิตอาหารใช้เอง ต้องเลือกใช้วัตถุดิบและส่วนผสมที่มีคุณภาพ และไม่หมดอายุ ขั้นตอนการผลิตต้องสะอาด ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยต่อสัตว์น้ำและผู้บริโภค อาจมีผลตรวจคุณภาพวัตถุดิบที่นำมาผลิตอาหาร (กรณีมีความเสี่ยง) ต้องไม่พบสารปนเปื้อน

กรณีที่มีการใช้อาหารสดในการเพาะและอนุบาลร่วมด้วย ต้องมีวิธีการจัดการคุณภาพน้ำควบคู่กันไปเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อ การเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ

3.4 เก็บปัจจัยการผลิตอย่างถูกสุขลักษณะ

คำอธิบาย : มีพื้นที่เก็บอาหารและปัจจัยการผลิตอื่น ๆ อย่างมีระเบียบ เป็นสัดส่วน สะอาด แบ่งตามชนิดและประเภทอย่างถูกสุขลักษณะ มีอากาศถ่ายเทสะดวก ป้องกันแดดและกันฝนได้ดี ไม่วางอาหารบนพื้นโดยตรง ควรมีชั้นและ/หรือผ้ายาง เพื่อวางอาหารและไม่วางติดผนัง เพื่อป้องกันความชื้น มีการป้องกันพาหะหรือสัตว์อื่นๆ กัดแทะ หากเก็บไว้ในถังหรือลัง ควรมีฝาปิดมิดชิด ไม่พบตัว ซาก หรือสิ่งขับถ่ายที่แสดงให้เห็นร่องรอยการอยู่อาศัยของสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคอยู่ในบริเวณโรงเพาะและอนุบาล

4. การจัดการดูแลสภาพสัตว์น้ำ

4.1 เมื่อสัตว์น้ำมีอาการผิดปกติ ไม่ควรใช้ยาและสารเคมีทันที ควรพิจารณาด้านการจัดการ เช่น การเปลี่ยนถ่ายน้ำตามความเหมาะสมและ/หรือเพิ่มอากาศก่อนการใช้ยาและสารเคมี

4.1.1 เมื่อสัตว์น้ำมีอาการผิดปกติ น้ำอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ

คำอธิบาย : ตรวจดูสภาพสัตว์น้ำที่เพาะและอนุบาลเป็นประจำทุกวัน เช่น สุ่มตรวจดูสภาพสัตว์น้ำทั่วไปด้วยตาเปล่า หรือการสุ่มตัวอย่างสัตว์น้ำเพื่อตรวจโรคไวรัส แบคทีเรีย และ/หรือปรสิตที่สำคัญ ในสัตว์น้ำชนิดนั้นๆ ในห้องปฏิบัติการ ทุกๆ 15 วัน เป็นต้น

4.1.2 เมื่อสัตว์น้ำมีอาการผิดปกติ มีวิธีการจัดการการเพาะและอนุบาลที่เหมาะสม

คำอธิบาย : เมื่อสัตว์น้ำมีอาการผิดปกติ ต้องมีการตรวจหาสาเหตุที่ชัดเจนก่อนดำเนินการแก้ไขที่ถูกต้อง และเหมาะสมต่างๆ เช่น การเติมอากาศให้เพิ่มมากขึ้น การเปลี่ยนถ่ายน้ำ การปรับปริมาณการให้อาหารลดลง ปรับพีเอชน้ำ ฆ่าเชื้อในน้ำด้วยไอโอดีนเพื่อลดปริมาณแบคทีเรียในน้ำ เป็นต้น

4.1.3 เมื่อสัตว์น้ำมีปัญหาด้านสุขภาพ ควรหาสาเหตุและมีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคที่มีประสิทธิภาพ

คำอธิบาย : เมื่อสัตว์น้ำที่เพาะและอนุบาลมีปัญหาด้านสุขภาพ ควรตรวจวินิจฉัยหาสาเหตุของโรคให้แน่ชัด โดยส่งตัวอย่างสัตว์น้ำที่แสดงอาการป่วย แต่ยังไม่ตายไปยังห้องปฏิบัติการของศูนย์ฯ หรือห้องปฏิบัติการที่เชื่อถือได้ เพื่อทำการตรวจวินิจฉัยให้ทราบสาเหตุที่แน่ชัด หากสัตว์น้ำป่วยเป็นโรคระบาดก็ต้องมีวิธีการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้แพร่ระบาดไปยังบ่ออื่นๆ หรือแพร่ออกสู่ภายนอก เช่น ปิดบ่อและฆ่าเชื้อ จำกัดบริเวณไม่ให้คนหรือสัตว์เลี้ยงปะปนกัน เป็นต้น สำหรับโรงเพาะและอนุบาลที่ไม่เคยเป็นโรคใดๆ มาก่อน ควรมีมาตรการในการซักซ้อมป้องกันไม่ให้โรคแพร่ระบาด มีการแจ้งเกษตรกรข้างเคียงให้ทราบสถานการณ์ของโรคระบาด

4.2 ในกรณีที่สัตว์น้ำป่วย และจำเป็นต้องใช้ยาปฏิชีวนะและสารเคมี ให้ใช้ยาปฏิชีวนะและสารเคมีที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องและปฏิบัติตามฉลากอย่างเคร่งครัด

4.2.1 ใช้ยาปฏิชีวนะที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องและปฏิบัติตามฉลาก

คำอธิบาย : ใช้ยาปฏิชีวนะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และใช้ยาปฏิชีวนะที่กรมประมงกำหนดให้ใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีฉลากระบุทะเบียนยาที่ได้จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ใช้ยาตามวิธีที่ระบุในฉลากยาอย่างเคร่งครัด และต้องมีบันทึกการใช้ยาทุกครั้ง

4.2.2 ใช้วัตถุดิบที่ขึ้นทะเบียนถูกต้อง

คำอธิบาย : วัตถุดิบที่กำหนดให้ต้องขึ้นทะเบียนกับทางราชการได้แก่ เช่น ฟอร์มาลิน บีเคซี ไอโอดีน คลอรีน สารประกอบคลอรีน ยกเว้น แคลเซียม ไฮโปคลอไรต์, โซเดียมไฮดรอกไซด์ และโซเดียมไฮโปคลอไรต์ ไม่ต้องขึ้นทะเบียน แต่ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ระบุบนฉลาก ส่วนจุลินทรีย์ที่ใช้รักษาคุณภาพน้ำ ยกเว้นจุลินทรีย์ที่ผลิตขึ้นใช้เองในฟาร์มมิได้ผลิตเพื่อจำหน่าย จุลินทรีย์ที่ทางราชการผลิตให้ และจุลินทรีย์บางชนิดที่ไม่ขึ้นทะเบียน ต้องมีฉลากระบุการใช้ที่ชัดเจน ระบุวันเดือนปีที่ผลิต และวันหมดอายุที่ชัดเจน ใช้ในปริมาณตามที่ระบุบนฉลาก หรือปฏิบัติตามฉลากวิชาการ

4.3 ไม่ใช้ยาปฏิชีวนะและสารเคมีต้องห้ามตามประกาศทางราชการ

คำอธิบาย : ไม่พบหลักฐานการใช้ยาปฏิชีวนะและสารเคมีต้องห้ามตามประกาศทางราชการและ/หรือมีผลตรวจปัจจัยการผลิตที่ไม่พบยาและสารเคมีต้องห้ามตามประกาศทางราชการ

4.4 เมื่อสัตว์น้ำป่วยหรือมีการระบาดของโรคต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ และจัดการซากและน้ำทิ้งที่เหมาะสม

คำอธิบาย : ควรมีการแจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ (กรมประมงหรือกรมปศุสัตว์) เมื่อสัตว์น้ำป่วยตายจำนวนมาก รวดเร็วอย่างผิดปกติ หรือมีการระบาดของโรคและมีวิธีการจัดการซากสัตว์น้ำตายที่เหมาะสม เช่น ต้ม แช่คลอรีน หรือเผา เป็นต้น หรือปิดบ่อฆ่าเชื้อไม่ปล่อยทิ้ง และน้ำบ่อสัตว์น้ำป่วยมีการฆ่าเชื้อก่อนทิ้ง

5. สุขอนามัยโรงเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ

5.1 จัดการระบบน้ำทิ้งที่เหมาะสม น้ำทิ้งจากอาคารสำนักงาน/บ้านเรือนต้องแยกจากระบบการเพาะและอนุบาล

คำอธิบาย : ระบบน้ำทิ้งจากอาคารสำนักงานและบ้านเรือนต้องแยกจากระบบการเพาะและอนุบาลชัดเจน และไม่พบการรั่วซึมของระบบน้ำทิ้งจากอาคารสำนักงานหรือบ้านเรือนเข้ามาสู่ระบบการเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ มีการรักษาความสะอาดของทางระบายน้ำทิ้งอย่างสม่ำเสมอ

5.2 ห้องสุขาแยกเป็นสัดส่วน ห่างจากบ่อเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ และมีระบบการจัดการของเสียอย่างถูกสุขลักษณะ

คำอธิบาย : ห้องน้ำ ห้องส้วม แยกเป็นสัดส่วนและรักษาความสะอาดอยู่เสมอ อยู่ห่างจากบ่อเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ มีการใช้ถังอิมตัวในการเก็บกักของเสีย หรือหากใช้ถังส้วมซึม น้ำที่ระบายออกจากห้องน้ำไม่ควรลงสู่บ่อน้ำใช้หรือระบบการเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ (ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ห้องส้วมควรห่างไม่น้อยกว่า 10 เมตร) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพดินและที่ตั้งสุขาที่เหมาะสมด้วย

5.3 จัดอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมทั้งปัจจัยการผลิตต่างๆ ในบริเวณโรงเพาะและอนุบาลสัตว์น้ำให้เป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขลักษณะ

คำอธิบาย : จัดเก็บอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมทั้งปัจจัยการผลิตต่างๆ แยกเป็นสัดส่วน เป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขลักษณะ เช่น ไม้วางสวิงไวบนพื้น มีที่แขวนอุปกรณ์ เป็นต้น มีการบำรุงรักษาและทำความสะอาดอุปกรณ์เครื่องมือให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

5.4 มีระบบการจัดเก็บและกำจัดขยะที่ดี เช่น ถังขยะมีฝาปิดที่มิดชิด เพื่อป้องกันแมลงวัน หนู แมลงสาบ และการค้ำยเชื้อของสัตว์เลี้ยง

คำอธิบาย : มีระบบการจัดเก็บขยะที่ดี เช่น ถังขยะมีฝาปิดมิดชิดเพื่อป้องกันแมลงวัน หนู แมลงสาบ และการค้ำยเชื้อของสัตว์เลี้ยง หรือมีที่จัดเก็บขยะเป็นสัดส่วน มีการกำจัดอย่างถูกวิธี/ขนถ่ายอย่างสม่ำเสมอ ไม่พบขยะทิ้งกระจาย ไม่พบมูลสัตว์/สิ่งปฏิกูล เป็นต้น

6. การเก็บเกี่ยว

6.1 วางแผนเก็บเกี่ยวผลผลิตถูกต้องตามความต้องการของตลาด และมีหนังสือกำกับการจำหน่าย ลูกพันธุ์สัตว์น้ำ

คำอธิบาย : มีการวางแผนการเก็บเกี่ยวอย่างถูกต้องตามความต้องการของตลาด และต้องมีหนังสือกำกับการจำหน่ายลูกพันธุ์สัตว์น้ำทุกครั้ง มีการจัดการผลผลิตระหว่างการเก็บเกี่ยวและระหว่างการขนส่งที่ถูกสุขลักษณะ

การจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำที่ต้องลำเลียงใส่ถังต่างๆ กรณีสัตว์น้ำมีขนาดใหญ่ ควรมีการสลบสัตว์น้ำเพื่อลดความเครียดและความบอบซ้ำขณะขนย้ายลงถัง และในระหว่างการลำเลียงต้องมีปริมาณออกซิเจนที่เพียงพอ

6.2 ตรวจสอบคุณภาพลูกพันธุ์สัตว์น้ำ โดยลูกพันธุ์สัตว์น้ำที่จำหน่ายจะต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

คำอธิบาย : ลูกพันธุ์สัตว์น้ำที่ผลิตและจำหน่ายทุกชนิดจะต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานวิธีการตรวจสอบคุณภาพสัตว์น้ำทั้ง 5 ข้อ ดังนี้

1. รูปร่าง ลักษณะ สีสัน ตรงตามสายพันธุ์ ยกเว้น สัตว์น้ำที่ผสมข้ามสายพันธุ์ เช่น ปลาการ์ตูน (เนื่องจากเป็นการผสมข้ามพันธุ์ จึงมีรูปร่างลักษณะสีสันไม่ตรงตามสายพันธุ์เดิม)
2. ขนาดและความยาว เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดการจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำ
3. ไม่มีปรสิตภายนอก และไม่มีบาดแผลหรืออาการเลือดออกตามลำตัว ครีบ หรือหาง
4. มีความสมบูรณ์แข็งแรง
5. ไม่มีความพิการ ยกเว้น สัตว์น้ำบางชนิดที่สามารถลอกคราบและสร้างอวัยวะใหม่ขึ้นมาทดแทนได้ เช่น ปูทะเล

7. การบันทึกข้อมูล

7.1 บันทึกการให้อาหาร ยา และสารเคมี

คำอธิบาย : มีการจดบันทึกการให้อาหารยา และสารเคมีอย่างสม่ำเสมอและเป็นปัจจุบันด้วยความเรียบร้อย และทำความเข้าใจได้ง่าย

7.2 บันทึกอื่นๆ

คำอธิบาย : มีการจดบันทึกการจัดการทั่วไป เช่น การเตรียมบ่อ การเตรียมน้ำ บันทึกคุณภาพน้ำ อัตราปล่อย วันที่ปล่อยสัตว์น้ำ ชนิดสัตว์น้ำ แหล่งที่มาของลูกพันธุ์ วันที่จำหน่ายลูกพันธุ์สัตว์น้ำ ปริมาณลูกพันธุ์สัตว์น้ำที่จำหน่าย คุณภาพน้ำระหว่างการเพาะและอนุบาล และอื่นๆ เท่าที่จำเป็น ด้วยความเรียบร้อย และทำความเข้าใจได้ง่าย และการบันทึกมีความเป็นปัจจุบันภายใน 1 วันหลังจากงานปฏิบัติเสร็จสิ้น

ที่มา : 1. มาตรฐานโรงเพาะฟักและอนุบาลลูกกุ้งทะเล จีเอพี
2. เกณฑ์ประเมินฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเลตามมาตรฐานจีเอพี กรมประมง

กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนวทางการบริหารจัดการฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

งานเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่นๆ

